

Karisjärven - Ahonpään kyläyhdistyksen kuntalaisaloite / lausunto Nummi-Pusulan kunnanhallitukselle

100/00.01.00/2010

KHAL § 175

Esittelijä: kaupunginjohtaja Juha Majalahti

Valmistelija / lisätietojen antaja: hallintopäällikkö Jarkko Luukkonen, puh. (09) 4258 3604 tai sähköposti "etunimi.sukunimi@karkkila.fi"

Nummi-Pusulan kunnanhallitus pyytää Karkkilan kaupunginvaltuuston lausuntoa kuntalaisten tekemään aloitteeseen, jossa esitetään Nummi-Pusulan pohjoisten osien liittämistä Karkkilaan. Kuntalaisaloitteen äänioikeutettuja allekirjoittajia on niin paljon, että kuntalain 28 §:n 2 mom. mukainen 2 %:n raja ylittyy. Tällainen kuntalaisaloite on käsiteltävä Nummi-Pusulan valtuustossa viimeistään kuuden kuukauden kuluessa asian vireilletulosta.

Kuntalaisaloitteen esittely

Kuntalaisaloitteessa kunnan pohjois- ja itäosan kuntalaiset ovat huolestuneita Nummi-Pusulan kunnan nykytilanteesta ja sen tulevaisuudesta, ja haluavat tuoda esille oman näkemyksensä suunniteltuun kuntaliitokseen Lohjan kaupungin kanssa. Kuntalaisaloitteessa viitataan kunnan kohentuneeseen taloudelliseen tilanteeseen sekä siihen, että peruspalvelut on tuotettu ulkoistamalla, sekä suosimalla ja ylläpitämällä kunnassa pieniä kouluja sekä päiväkoteja. Kuntalaisaloitteessa viitataan myös työssäkäynti- ja asioimissuuntiin kuntaliitoksia suunniteltaessa. Kuntalaisaloitteessa viitataan myös kansaäänestyksen tuloksiin, jossa kunnan pohjoisosan asukkaista osa äänesti "ei" Lohja-liitokselle. Kuntalaisaloitteessa vedotaan siihen, että kunnan pohjoisosasta on kohtuuttoman pitkä matka Lohjalle, ja näin ollen Ikkalan, Karisjärven, Ahonpään, Hyrkkölän ja Kärkölän kylien osalta Lohja ei ole luontainen asioimis- eikä työssäkäyntisuunta vaan Karkkilan kaupunki ja sen keskusta. Kuntalaisaloitteessa viitataan yhdistymissopimusluonnokseen, jossa on korostettu kyläyhdistysten merkitystä alueellisena vaikuttajana. Tästä syystä kyläyhdistykset ovat mukana kuntalaisaloitteen eteenpäin viemisessä. Kuntalaisaloitteen mukaan mikäli Nummi-Pusulan kuntaa ei voida säilyttää itsenäisenä kuntana, valtioneuvostolta anotaan kylien liittämistä Karkkilan kaupunkiin tai Vihdin kuntaan. Kuntalaisaloitteessa toivotaan, että Nummi-Pusulan kunnanhallitus ja valtuusto ovat asialle myönteiset ja aloittavat tähän tähtäävät neuvottelut.

Kuntalaisaloitetta on täydennetty siten, että perusteluna kylien osaliitokselle ovat luontaiset asioimis- ja työssäkäyntisuunnat. Huomioon on otettu myös vuoden 2012 mielipidekyselyn sekä

vuoden 2011 neuvoa antavan kansanäänestyksen tulos pohjoisten kylien osalta. Täydennyksessä ilmoitetaan, että aloite on kuntalain 28 §:n mukainen eikä kuntajakolain mukainen esitys, niin kuin Nummi-Pusulan kunnanhallitus oli tulkinut asiaa. Siinä ilmoitetaan, että aloitteentekijät eivät voi yksinään määritellä sitä osaa, mikä kunnasta on liitettävä Karkkilaan, vaan tyytyvät tältä osin virkamiesvalmisteluna syntyneeseen karttaan. Heidän käytössä ei ole ollut kunnanhallituksen käsitystä liitettävästä alueesta.

Liitettävä alue

Aloitteen mukaan Karkkilaan liitettävä osuus on koko Nummi-Pusulan kunnan pinta-alasta noin 28 %. Esityksen mukaan luovutettava alue on noin 141 km², ja koko kunnan pinta-ala on 505 km² (pinta-alat sisältävät myös vesistöt). Alueella on noin 800-900 asukasta.

Kunta omistaa luovutettavalla alueella kiinteistöjä ja omaisuutta mm. seuraavasti:

- Ikkalan koulu tontteineen
- Rausjärven leirikeskus ja Rausjärven ympärillä olevat laajat metsäalueet
- Kärkölän kylätalo sisältäen myös 2 omakotitonttia
- Ikkalan vesi- ja viemäriverkosto pumppaamoineen yms. laitteineen.

Nummi-Pusulan kunnan omistamaa maata luovutettavalla alueella on noin 120 hehtaaria. Luovutettavalla alueella sijaitsee Nummi-Pusulan neljänneksi suurin asutuskeskittymä, Ikkalan kylä sekä kunnan suurin ja eniten työpaikkoja sisältävä teollisuusyritys.

Nummi-Pusulan kuntaliitos Lohjan kaupunkiin

Valtioneuvosto on päätöksellään 20.6.2012 lakkauttanut Nummi-Pusulan kunnan ja yhdistänyt Lohjan kaupunkiin 1.1.2013 alkaen. Lohjan ja Nummi-Pusulan yhdistyssopimuksessa todetaan, että Lohja ja Nummi-Pusula haluavat muodostaa kuntaliitoksella elinvoimaisen ja kehittymiskykyisen kunnan sekä vahvan alueellisen toimijan Länsi-Uudellemaalle. Kuntaliitoksella osapuolet tavoittelevat kehittyvää ja taloudellisesti vakaata kuntaa, joka pystyy tarjoamaan asukkailleen hyviä ja laadukkaita kunnallisia palveluja.

Yhdistymissopimuksessa vastataan kuntajakolain 4 §:n edellyttämiin edellytyksiin kuntajaon muutokselle seuraavasti:

- Uusi kunta edistää asukkaiden hyvinvointia ja tuottaa asukkaiden tarvitsemat palvelut ja huomioi asiakkaan näkökulman päätöksenteossaan. Lähipalvelut turvataan uuden kunnan alueella.

- Uusi kunta vahvistaa alueensa elinvoimaisuutta aktiivisen alue- ja elinkeinokehityksen sekä vahvan edunvalvonnan avulla. Uusi

kunta laatii maankäytön kehityskuvan ja vahvistaa erilaisten alueiden kehittämisprofiileja.

- Uusi kunta on aktiivinen toimija yhteistyössä muiden kuntien kanssa Länsi-Uudellamaalla sekä metropolialueella.

- Uusi kunta toimii taloudellisesti ja tuottavasti. Yhdistymishallitus valvoo kuntaliitoksen taloudellista toteutusta. Kunnat toimivat vastuullisesti ja suunnitelmiensa mukaisesti.

- Tulevaisuudessa uuden kunnan kehittämistyö tulee jatkumaan strategian ja sen toteuttamishajelmien avulla. Yhdistymishallitus käynnistää strategiatyön valmistelun ja uusi valtuusto päättää uuden kaupungin strategiasta vuonna 2013.

Kuntajakolaki

Kuntajaon kehittämisen tavoite ja muuttamisen edellytykset

Kuntajakolain mukaan kuntajaon kehittämisen tavoitteena on elinvoimainen, alueellisesti eheä ja yhdyskuntarakenteeltaan toimiva kuntarakenne. Tavoitteena on myös, että kunta muodostuu työssäkäyntialueesta tai muusta toiminnallisesta kokonaisuudesta, jolla on taloudelliset ja henkilöstövoimavaroihin perustuvat edellytykset vastata kunnan asukkaiden palvelujen järjestämistä ja rahoituksesta.

Kuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos parantaa:

- 1) kunnan toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä tai muuten edistää kunnan toimintakykyä;
- 2) alueen asukkaiden palveluja tai elinolosuhteita;
- 3) alueen elinkeinojen toimintamahdollisuuksia; tai
- 4) alueen yhdyskuntarakenteen toimivuutta.

Kunnan on muodostuttava yhdestä alueesta, joka muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden, jollei valtioneuvosto alueellisen eheyden osalta 4 luvussa tarkoitetun erityisen kuntajakoselvityksen perusteella toisin päättä. Erityisellä kuntajakoselvityksellä pyritään siihen, että kunta muodostuisi yhdestä alueesta. Edellä 1 momentissa alueella tarkoitetaan yhden tai useamman kunnan tai niiden osan muodostamaa aluetta, johon kuntajaon muutos vaikuttaa. Kuntajaon muuttamisen edellytyksiä arvioidaan myös alueen tulevan kehityksen kannalta.

Kuntajakoa muutettaessa on huolehdittava suomen- ja ruotsinkielisen väestön mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään samanlaisten perusteiden mukaan.

Kunnan tai kunnan jäsenen esityksen valmisteleva käsittely

Ministeriö määrää yksittäisen kunnan tai kunnan jäsenen tekemän kunnan osan siirtämistä koskevan esityksen valmistelevasta käsittelystä, jollei se hylkää esitystä 21 §:n 3 momentin perusteella heti. Ministeriö voi perustellusta syystä myös lykätä valmistelevaa

van käsittelyn aloittamista.

Ministeriön on hankittava esityksestä asianomaisen kiinteistörekisterin pitäjän ja maistraatin lausunto. Kiinteistörekisterin pitäjän lausuntoon on liitettävä luettelo kunnasta toiseen siirrettävistä kiinteistörekisterin rekisteriyksiköistä ja niiden osista sekä tarpeen mukaan ehdotus kuntien välisen rajan sijainniksi. Maistraatin lausunnosta on käytävä ilmi siirrettäväksi esitetyn kunnan osan asukasmäärä ja kielisuhteet.

Ministeriön on määrättävä, että muutoksen kohteena olevat kunnat varaavat asukkailleen ja muille, jotka katsovat asian koskevan itseään, tilaisuuden tehdä huomautus esityksestä. Huomautus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun huomautusten tekemistä koskeva kuulutus on kunnassa julkaistu siten kuin kunnalliset ilmoitukset julkaistaan. Huomautus on toimitettava sen kunnan kunnanhallitukselle, jonka asukas huomautuksen tekijä on tai johon nähden huomautuksen tekijä katsoo muuten olevansa asianosainen.

Muutoksen kohteena olevien kuntien valtuustojen on annettava esityksestä ja sitä koskevista huomautuksista lausuntonsa. Kunnan lausunto ja huomautukset on toimitettava asetetussa määräajassa ministeriölle.

Kuntajaon muuttamisesta päättäminen

Kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan voidaan päättää, jos minkään muutoksen kohteena olevan kunnan valtuusto ei vastusta muutosta.

Kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan voidaan päättää valtuuston vastustuksesta huolimatta, jos:

1) muutos on muutosta vastustavan kunnan kannalta vähäinen ottaen huomioon muutoksen vaikutukset kunnan asukasmäärään, maapinta-alaan, kunnallisiin palveluihin, talouteen, elinkeinotoimintaan, yhdyskuntarakenteen kehitykseen tai muihin niihin verrattaviin seikkoihin; tai

2) 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun alueen kehittäminen edellyttää muutosta eikä muutos merkittävästi heikennä muutosta vastustavan kunnan toimintakykyä ja edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä tai rahoituksesta.

Taloudellisen selvityksen toimittaminen

Jos kunnan osa siirretään toiseen kuntaan, muutoksen kohteena olevien kuntien on toimitettava kuntien omaisuutta muutosalueella koskeva taloudellinen selvitys, jollei sitä muutoksen vähäisten vaikutusten vuoksi tai muusta syystä ole pidettävä tarpeettomana.

Sellainen kiinteä omaisuus ja siihen kohdistuva vuokra- tai muu

käyttöoikeus sekä kiinteään omaisuuteen kiinteästi liittyvä irtain omaisuus, joka yksinomaan tai pääasiallisesti palvelee kunnan palvelujen järjestämistä kyseisellä alueella asuville henkilöille, siirtyy sille kunnalle, johon alue siirretään.

Kunnan on korvattava em. kohdassa tarkoitettu omaisuus alueen luovuttavalle kunnalle. Korvauksen määrässä otetaan huomioon kunnille muutoksesta aiheutuvia velvoitteita ja taloudellisia vaikutuksia siten kuin kunnat sopivat.

Muu muutoksen kohteena olevan kunnan omaisuus sekä varat ja velat siirtyvät toiselle kunnalle vain, jos kunnat niin sopivat.

Omaisuuksien sekä velkojen ja velvoitteiden jakaminen muutoksen kohteena olevien kuntien kesken ei saa vaarantaa velkojen tai muiden oikeudenhaltijoiden asemaa. Jollei oikeudenhaltijana ole valtio, vastuuta sitoumuksesta ei saa siirtää toiselle kunnalle ilman velkojan tai muun oikeudenhaltijan suostumusta.

Jos muutoksen kohteena olevat kunnat eivät pääse yksimielisyyteen taloudellisesta selvityksestä tai kuntajakoselvittäjän 16 §:n 1 momentissa tarkoitetusta sitä koskevasta ehdotuksesta, asia ratkaistaan kunnan vaatimuksesta tämän pykälän mukaisessa välitysmenettelyssä.

Kuntajakolain 22 §:n mukaan päätös kuntajaon muuttamisesta on tehtävä ennen muutoksen voimaantuloa edeltävän vuoden kesäkuun loppua. Kuntajaon muutos tulee voimaan kalenterivuoden alusta. Tästä johtuen kunnan osan siirtäminen Nummi-Pusulasta Karkkilaan on teoreettisesti mahdollista aikaisintaan 1.1.2014. Viireillä olevan kunta- ja palvelurakenteen uudistamisen lähtökohdaksi on, että kuntien yhdistymisiin mentäisiin vuoden 2015 taikka viimeistään vuoden 2017 alusta lukien.

Tarkoituksenmukaista on ajoittaa kunnan osan siirtäminen samaan ajankohtaan, jolloin mahdollisia kuntajakomuutoksia tehdään muutoinkin.

Esityslistan liite

- Nummi-Pusulan kunnanhallituksen lausuntopyyntö liitteineen

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto antaa lausuntonaan Nummi-Pusulan kunnanhallitukselle kuntalaisaloitteeseen seuraavaa:

Karkkilan kaupunki ei pidä tässä vaiheessa ajankohtaisena aloitteessa esitetyn kunnan osan siirtämistä Karkkilan kaupunkiin. Luontevin ajankohta sille olisi 1.1.2017. Mikäli Nummi-Pusulan pohjoisten osien asukkaat ovat kunnan osan siirtämisen kannalla myös Lohjan kuntaliitoksesta saadun palautteen ja sen arvioinnin jälkeen, voidaan asian käsittelyyn palata asukkaiden aloitteesta.

Käsittely:	Keskustelun kuluessa kaupunginjohtaja muutti päätösehdotustaan seuraavasti: Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto toteaa lausuntonaan Nummi-Pusulan kunnanhallitukselle kuntalaisaloitteesta seuraavaa: Karkkilan kaupunki pitää myönteisenä ja mielenkiintoisena tehtyä aloitetta, jonka mukaan Nummi-Pusulan kunnan pohjoisosat siirrettäisiin osaksi Karkkilan kaupunkia. Kaupunki on tehnyt samansuuntaisen esityksen valtiovarainministeriölle antaessaan lausunnon Kunta- ja palvelurakenneselvityksestä. Karkkilan kaupunki esitti siinä selvitysalueeksi Karkkilan kaupungin ja Vihdin kunnan lisäksi Pusulan ja Veikkolan alueita. Aloitteen ajoitus ja sen käsittelyaikataulu eivät mahdollista kunnan osan siirtämistä Karkkilaan samanaikaisesti vuoden 2013 alusta toteutettavan Nummi-Pusulan, Karjalohjan ja Lohjan kuntaliitoksen kanssa. Tästä johtuen on luontevaa odottaa aloitteessa esitetyn kunnan osan siirtämisen käsittelyä yhdistyneen Lohjan hallinnossa.
Päätös:	Kaupunginjohtajan muutettu päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
Täytäntöönpano:	kaupunginvaltuustoon